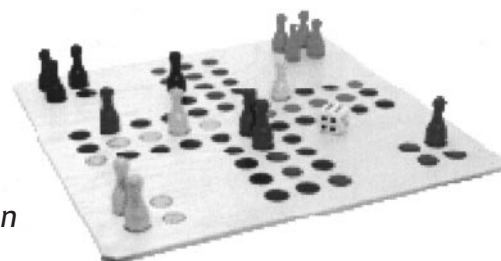

R Gymspel: Mens erger je niet!

*In het bewegingsonderwijs spreekt men van verschillende arbeidsverhoudingen: leren, oefenen (trainen), kampen en spelen. De verhoudingen tot de bewegingsopdrachten komen vaak gemengd voor. Zo kan men spelend leren of spelend oefenen of kampend spelen. Met dit artikel willen we het spelelement in het recreatief turnen terug in de spotlights zetten. Een dankbare techniek om het spelelement in de gymzaal te brengen is het ombouwen van gezelschapsspellen tot bewegingsspe-
len. Een spel is goed als het steunt op een gezonde mix van geluk, inzicht (tactiek) en vaardigheid. Door "Mens erger je niet!" naar de gymzaal te verplaatsen voegen we het element "gymvaardigheid" aan dit bordspel toe.*

1. Het oorspronkelijk spel

Josef Friedrich Schmid (Duitsland) is de uitvinder van het bordspel "Mens Erger Je Niet". Vermoedelijk bedacht hij het spel in 1917. Sinds de Tweede Wereldoorlog zijn er in de Benelux meer dan vier miljoen exemplaren verkocht. Vroeger waren het voornamelijk volwassenen, die zich voor hun plezier ergerden, maar tegenwoordig is dit een spel dat vooral kinderen graag spelen. Bij dit spel heeft iedere speler vier pionnen die een ronde over het bord moeten maken om veilig op een van de "eindpuntcirkeltjes" te raken. Elke speler heeft pionnen met een andere kleur. De spelers gooien om de beurt met een dobbelsteen en mogen een pion het aantal stenen verplaatsen dat de geworpen dobbelsteen aangeeft. Wanneer een zes gegooid wordt, moet men verplicht een nieuwe pion in het spel brengen en men mag nog een tweede keer gooien. Wanneer een pion op een cirkeltje komt waar al een pion van een medespeler staat, wordt deze geslagen en kan deze pas weer aan het spel deelnemen als de speler met die kleur een zes gooit. Voorbijsteken zonder te slaan mag, maar is tactisch niet erg slim. Om een eindpunt te bereiken, moet voor die pion het vereiste aantal ogen precies worden gegooid. Bij een verkeerd aantal blijft de pion staan. Zo is hij uiterst kwetsbaar voor achterop komende pionnen van tegenstanders. Teruggestuurd worden doet dan echt pijn...

2. "Mens erger je niet" in de gymzaal

"Mens erger je niet" kan ook in de gymzaal gespeeld worden. Uiteraard proberen we dit bordspel te koppelen aan bewegingsopdrachten. We voorzien zes genummerde conditioefeningen (zie tabel) en twee verschillende dobbelstenen. We spreken af welke dobbelsteen de oefening bepaalt, de andere steen geeft dan het aantal keer dat men die oefening moet uitvoeren.

Na een worp:

1. noteert een speler op het invulblad het aantal keer dat men een oefening moet uitvoeren,
2. één pion wordt verplaatst of in het spel gebracht,
3. de conditioefeningen worden correct uitgevoerd.

De spelleider controleert de uitvoering van de oefeningen en tekent het invulblad af als aan de voorwaarden is voldaan.

3. Wat heb je nodig ?

- Een "Mens Erger Je Niet"-spelbord met 4 x 4 gekleurde pionnen en twee verschillende dobbelstenen.
- Voldoende lege invulbladen en enkele balpenen
- Kijkwijzertjes met conditioefeningen
- Het nodige gymmateriaal voor deze opdrachten

Tabel 1: Voorbeeld van conditioefeningen...

4. Organisatie

Het gymmateriaal wordt vooraf gebruiksklaar gezet. Om iedereen gelijktijdig mee te laten spelen maken we vier groepjes. Elk groepje krijgt een kleur. Heeft men meer dan twintig deelnemers, dan kan men overwegen om twee speelborden in gebruik te nemen en de groepjes kleiner te maken. Er wordt getost om te bepalen in welke volgorde men zal werken. Men mag slechts gooien met de dobbelsteen, pionnen verplaatsen en noteren, als er andere groepjes controleren. Het spel is afgelopen als de speeltijd op is of als er een groepje al zijn pionnen binnen heeft.

5. Bespreking

Door de groepscontrole bij het spelbord komt de spelleider vrij om de bewegingskwaliteit van de conditioefeningen te bewaken. Omwille van die controle en om achteraf een idee te krijgen van het pakket aan oefeningen dat iedereen verwerkt heeft wordt het aantal opdrachten telkens genoteerd. Een aangename manier om die "vervelende" conditie bij te schaven?

6. Bronnen

http://nl.wikipedia.org/wiki/Mens_erger_je_niet
<http://www.speldatabase.be/search.php>
<http://www.kiddo.net/pdf/okiddo/okiddo9b.pdf>.

Jimi Gantois is Licentiaat L.O. en geeft les aan de afdeling Lichamelijke Opvoeding en Sport van MMI-Parnas te Groot-Bijgaarden.
Hij is tevens lector aan de lerarenopleiding L.O. (ALLO) aan de KULeuven.

